Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2026/2382

3.11.2026.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2026/2382

(2026. gada 21. oktobris)

ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1907/2006, (EK) Nr. 1272/2008, (ES) Nr. 528/2012, (ES) 2019/1021 un (ES) 2021/697 attiecībā uz aizsardzības gatavību un aizsardzības investīciju un nosacījumu aizsardzības industrijai atvieglošanu

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu, 173. panta 3. punktu, 182. panta 4. punktu, 183. pantu, 188. panta otro daļu un 192. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ([1]),

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ([2]),

tā kā:

(1) Lai atvieglotu dalībvalstu investīcijas aizsardzībā un paātrinātu apstiprināšanas un atļaujas piešķiršanas procedūras, ir jālikvidē regulatīvais un administratīvais slogs saistībā ar aizsardzības gatavību. Šādu investīciju atvieglošana un vienkāršošana laika gaitā atbalstīs aizsardzības industrijas izaugsmi un palīdzēs atbalstīt dalībvalstu aizsardzības gatavību. Ir svarīgi, lai Savienība un dalībvalstis turpinātu pievērsties praktiskajām problēmām, ar kurām saskaras aizsardzības industrija, jo īpaši mazie un vidējie uzņēmumi (MVU), un vajadzības gadījumā apsvērtu iespējas veikt pielāgojumus, vienlaikus vienmēr nodrošinot pareizo līdzsvaru starp augsta veselības un vides aizsardzības līmeņa saglabāšanu, konkurētspējīgu iekšējo tirgu un aizsardzības gatavību.

(2) Lai gan vairāki Savienības tiesību aktu instrumenti nodrošina dalībvalstīm nepieciešamo elastību tādu darbību veikšanai, kas atvieglo aizsardzības industrijas izvēršanu, bieži vien aizsardzības gatavību kavē valsts tiesību akti un īstenošana, piemēram, tas, kā dalībvalstis izmanto atbrīvojumus no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006 ([3]) piemērošanas, ja tas nepieciešams aizsardzības interesēs, tostarp aizsardzības gatavības nolūkā.

([1]) OV C, C/2026/30, 16.1.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/30/oj.
([2]) Eiropas Parlamenta 2026. gada 16. septembra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2026. gada 9. oktobra lēmums.
([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķimikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

(3) Ar Regulu (EK) Nr. 1907/2006 izveidotais tiesiskais regulējums būtu jāpielāgo, lai ņemtu vērā aizsardzības gatavības mērķi. Lai sargātu valstu un Savienības ar aizsardzību saistītās drošības intereses, kā to prasa ģeopolitiskās situācijas pasliktināšanās, ir vajadzīga elastība un spars. Vienlaikus ir būtiski saglabāt augstu veselības, vides aizsardzības un juridiskās noteiktības līmeni. Ir norādes, ka Regulas (EK) Nr. 1907/2006 īstenošanā dažās dalībvalstīs nav pilnībā ņemta vērā minētajā regulā paredzētā elastība. Pašreizējo izņēmumu aizsardzības jomā var uzlabot, lai nodrošinātu juridisko noteiktību un varētu rīkoties ātrāk. Tāpēc ir lietderīgi paplašināt spēkā esošo valsts izņēmumu aizsardzības jomā tvērumu Regulā (EK) Nr. 1907/2006, dodot dalībvalstīm iespēju vajadzības gadījumā aizsardzības interešu labad atļaut plašākus atbrīvojumus, vienlaikus saglabājot pamatpienākumu līdzsvarot aizsardzības un ar aizsardzību saistītas drošības vajadzības ar augstu veselības un vides aizsardzības līmeni.

(4) Līdzīgas izmaiņas būtu jāizdara citos ar ķimikālijām saistītos tiesību aktos, kuros ir paredzēts līdzvērtīgs valsts mēroga atbrīvojums, proti, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1272/2008 ([4]) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 528/2012 ([5]), lai nodrošinātu saskaņotu normatīvo vidi aizsardzības gatavībai.

(5) Lai gan operatīvo spēju un aizsardzības gatavības saglabāšanas labad aizsardzības nozarei var būt vajadzīgi konkrēti atbrīvojumi no Regulām (EK) Nr. 1907/2006, (EK) Nr. 1272/2008 un (ES) Nr. 528/2012, šādus atbrīvojumus būtu jāatļauj piešķirt tikai tad, ja tos var pamatot kā nepieciešamus aizsardzības interesēs.

(6) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1021 ([6]) īsteno Stokholmas Konvenciju par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem ("Konvencija") un 1979. gada Konvencijai par gaisa pārrobežu piesārņojumu lielos attālumos pievienoto Protokolu par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem. Puse nevar piešķirt atbrīvojumus, ja saskaņā ar Konvenciju ir pieņemts lēmums ķimikāliju iekļaut Konvencijas A, B vai C pielikumā papildus atbrīvojumiem, kas piešķirti saskaņā ar Konvenciju, ja vien Puse minētajai iekļaušanai nepiekrīt. Tādējādi aizsardzības gatavības vajadzības Savienībā būtu jārisina sagatavošanas posmos, pirms Konvencijā starptautiskā līmenī tiek noteikti aizliegumi vai ierobežojumi. Šā iemesla dēļ ir svarīgi, lai attiecīgā informācija tiktu savākta, novērtēta un iesniegta riska pārvaldības izvērtēšanas posma vajadzībām procesā, kur notiek vielas iekļaušana Konvencijas sarakstā, jo šajā posmā Noturīgo organisko piesārņotāju izvērtēšanas komiteja var apsvērt potenciālus izņēmumus no iespējamiem kontroles pasākumiem attiecībā uz konkrēto vielu.

(7) Nevar izslēgt, ka informācija par ķīmisko vielu izmantošanu satur sensitīvu informāciju, kas ir jāaizsargā. Tāpēc dalībvalstīm, pienācīgi ņemot vērā starptautiskās tiesības, būtu jāļauj noteikt izņēmumus no Regulas (ES) 2019/1021 13. pantā paredzētajām ziņošanas prasībām, pamatojoties uz Savienības vai valsts aizsardzības un ar aizsardzību saistītu drošības interešu aizsardzību, lai aizsargātu sensitīvu informāciju.

(8) Eiropas Aizsardzības fondam (EAF), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/697 ([7]), būtu jāpalīdz īstenot un sasniegt aizsardzības gatavības mērķi līdz 2030. gadam, kā noteikusi Eiropadome, tādējādi stiprinot Savienības stratēģisko autonomiju un noturību, saskaroties ar mainīgajām drošības problēmām. Tas ietver dalībvalstu aizsardzības spēju stiprināšanu nolūkā iedarbīgi novērst plašu apdraudējumu klāstu, tostarp hibrīdoperāciju draudus un bruņotas agresijas risku.

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakošanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj).

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 528/2012 (2012. gada 22. maijs) par biocīdu piedāvāšanu tirgū un lietošanu (OV L 167, 27.6.2012., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj).

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1021 (2019. gada 20. jūnijs) par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (OV L 169, 25.6.2019., 45. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1021/oj).

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/697 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu un atceļ Regulu (ES) 2018/1092 (OV L 170, 12.5.2021., 149. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj).

(9) EAF būtu jāstiprina Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes (*EDTIB*) noturība, tostarp, izstrādājot tehnoloģijas un aktīvus, kas palielina energoefektivitāti un samazina atkarību no kritiski svarīgu izejvielu ārējiem piegādātājiem.

(10) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2025/2643 ([8]) Savienībai būtu jāapzina Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projekti (*EDPCI*), kuru īstenošanai būtu jāvelta lielākie pūliņi un resursi. *EDPCI* vajadzētu sastāvēt no kopdarbīgiem industriāliem projektiem, kuru mērķis ir stiprināt *EDTIB* konkurētspēju visā Savienībā, vienlaikus dalībvalstīs veicinot Savienības drošības un aizsardzības interesēm kritiski svarīgu militāro spēju attīstību. Tāpēc EAF varētu atbalstīt kopdarbīgas pētniecības un izstrādes darbības, kuras ir saskanīgas ar šajā kontekstā nepieciešamajām darbībām.

(11) Ziņojumā par EAF starpposma izvērtējumu ir apstiprināta fonda vispārējā efektivitāte un nozīmīgums, vienlaikus uzsverot nepieciešamību vēl vairāk racionalizēt procedūras un, ja iespējams, mazināt administratīvo slogu un Regulā (ES) 2021/697 ieviest precizējumu, vienkāršošanu un elastību, lai atvieglotu EAF īstenošanu. Tāpēc minētā regula būtu jāgroza, ņemot vērā pieredzi, kas gūta kopš 2021. gada, un atsauksmes, kas saņemtas apspriešanās, kuras rīkotas EAF starpposma izvērtēšanas kontekstā.

(12) Būtu vēl vairāk jāsamazina administratīvais slogs, kas saistīts ar dalību EAF, un būtu jāvienkāršo procedūras. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš pārrobežu MVU un mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām, lai visā Savienībā nodrošinātu taisnīgu un vienlīdzīgu piekļuvi uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus. Lai labāk ņemtu vērā MVU īpašās vajadzības, ir lietderīgi ievērojami saīsināt un vienkāršot pieteikšanās un novērtēšanas procedūras ar MVU saistītos uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus. Šāda tūlītēja atbalsta sniegšanas konkrētajiem nosacījumiem nevajadzētu apdraudēt uz izcilību balstītu pieeju, un tie būtu jānosaka darba programmā.

(13) EAF būtu jāveicina sadarbība, kas atbilst aizsardzības spēju prioritātēm, par kurām dalībvalstis kopīgi vienojušās kopējās ārpolitikas un drošības politikas satvarā, jo īpaši saistībā ar spēju attīstības prioritātēm, un jāpalīdz pievērsties Eiropadomes noteiktajām prioritārajām spēju jomām.

(14) Pašreizējais tiesiskais regulējums attiecībā uz EAF īstenošanu ierobežo netiešās pārvaldības izmantošanu, attiecinot to tikai uz izņēmuma gadījumiem. Taču, lai veicinātu ātrākus un vienkāršākus inovācijas ciklus, kas ļautu EAF efektīvāk reaģēt uz jaunām aizsardzības vajadzībām un tehnoloģiskajiem sasniegumiem, kā arī rentablāku EAF īstenošanu, var būt vajadzīga elastīgāka netiešās pārvaldības izmantošana. Tāpēc ir jāievieš iespēja elastīgāk izmantot netiešo pārvaldību, vienlaikus nodrošinot, ka tiek ievēroti pareizas finanšu pārvaldības, pārredzamības un pārskatatbildības principi un ka netiešās pārvaldības izmantošana tiek stingri uzraudzīta un izvērtēta, lai garantētu Savienības līdzekļu optimālu izlietošanu. Izvērtēšanas un piešķiršanas procedūras tiek veiktas saskaņā ar Regulu (ES) 2021/697, kas grozīta ar šo regulu, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2024/2509 ([9]), neatkarīgi no tā, vai tās tiek veiktas tiešā vai netiešā pārvaldībā.

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/2643 (2025. gada 16. decembris), kas izveido Eiropas Aizsardzības industrijas programmu un pasākumu satvaru aizsardzības ražojumu savlaicīgas pieejamības un piegādes nodrošināšanai ("EDIP regula") (OV L, 2025/2643, 29.12.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj).

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

(15) Ņemot vērā strauji mainīgo stratēģisko kontekstu, jo īpaši saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, ir būtiski paātrināt Eiropas aizsardzības tehnoloģisko pārveidi. Ukrainas aizsardzības ekosistēma ir izrādījusies inovatīva, noturīga un izmakslietderīga daudzos nozīmīgos aizsardzības tehnoloģiju aspektos. Būtu īpaši vērtīgi, ja *EDTIB* gūtu labumu no šīs pieredzes un zinātības un apmainītos ar paraugpraksi nolūkā uzlabot savas inovācijas spējas. Savienības saņēmēju un Ukrainas subjektu sadarbības stiprināšana ar mērķtiecīgām darbībām varētu būtiski veicināt minētos centienus. Šāda sadarbība jo īpaši var nodrošināt iespējas, kas Savienībā nav viegli pieejamas, piemēram, ātri pieejamus rezultātus, 24 stundu testēšanu un testēšanu reālistiskos operatīvajos apstākļos. Tā var arī ievērojami uzlabot aizsardzības tehnoloģiju un ražojumu izstrādi un validēšanu un atvieglot reālistisku scenāriju iekļaušanu aizsardzības tehnoloģiju un ražojumu turpmākajā izstrādē, tādējādi nodrošinot *EDTIB* tehniskas un stratēģiskas priekšrocības. Ļaujot saņemt finansējumu par Ukrainā veiktu testēšanas darbību izmaksām, EAF varētu atbalstīt efektīvāku un inovatīvāku aizsardzības risinājumu izstrādi, galu galā palīdzot uzlabot Savienības aizsardzības spējas. Šādu testēšanas darbību izmaksām vajadzētu būt attiecināmām finansējuma saņemšanai tikai tiktāl, ciktāl tas nepieciešams Regulas (ES) 2021/697 3. panta 2. punktā noteikto EAF konkrēto mērķu sasniegšanai.

(16) EAF starpposma izvērtējums liecina, ka pašreizējie piešķiršanas kritēriji EAF priekšlikumu izvērtēšanai ir pārāk sarežģīti, neskaidri un grūti piemērojami praksē. Tas ir radījis nevajadzīgu administratīvo slogu un neskaidrības Komisijai un pieteikumu iesniedzējiem, galu galā kavējot EAF efektīvu īstenošanu. Ir jāvienkāršo piešķiršanas kritēriji un jāievieš lielāka elastība to piemērošanā, lai izvērtēšanu padarītu efektīvāku, pārredzamāku un lietderīgāku. Saskaņā ar pieeju, kas balstīta uz izcilību aizsardzības jomas pētniecībā un izstrādē, priekšlikumi būtu jāizvērtē, vismaz pamatojoties uz izcilību aizsardzības jomā un inovācijas potenciālu, pienācīgi ņemot vērā operatīvo nozīmi un Savienībai pievienoto vērtību, kā arī pamatojoties uz darbību īstenošanas kvalitātes un efektivitātes novērtējumu. Iespēja izvēlēties attiecīgu piešķiršanas kritēriju apakškopu atkarībā no katra individuālā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus konkrētajiem mērķiem ļautu veikt pielāgotu un mērķtiecīgu izvērtējumu, tādējādi nodrošinot labāku saskaņotību ar EAF prioritātēm un mērķiem. Lai atvieglotu pieteikumu sagatavošanu, katrā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus būtu skaidri un pārredzami jānorāda kritēriju apakškopu izmantošana un to attiecīgais svērums. Lai nodrošinātu pārredzamību, katrā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus tematā būtu jāiekļauj tas pats piešķiršanas kritēriju kopums, kas norādīts gada darba programmas uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus.

(17) EAF īstenošanu ir kavējusi prasība pieņemt gada darba programmas, un tā rezultātā procedūras bija sarežģītas, tāpēc ir grūti nodrošināt EAF atbalstīto darbību paredzamību un nepārtrauktību. Lai risinātu šo jautājumu un nodrošinātu lielāku elastību EAF pārvaldībā, ir jāievieš iespēja īstenot EAF, izmantojot gada vai daudzgadu darba programmas. Tas ļautu Komisijai labāk plānot un koordinēt atbalstu aizsardzības pētniecības un izstrādes darbībām, vienlaikus ļaujot arī lietderīgāk izmantot resursus un uzlabot sinerģiju starp dažādiem projektiem un iniciatīvām. Atļaujot izmantot daudzgadu darba programmas, EAF varētu labāk atbalstīt ilgtermiņa pētniecības un izstrādes projektus, veicināt sadarbību starp ieinteresētajām personām un galu galā palīdzēt uzlabot Savienības aizsardzības spējas. Ņemot vērā izmaiņas ģeopolitiskajā vidē, īpaša uzmanība būtu jāpievērš darbībām, kas palīdz apmierināt to dalībvalstu un asociēto valstu vajadzības, kuras ir visvairāk pakļautas konvencionālo militāro apdraudējumu riskam.

(18) Lai vēl vairāk uzlabotu EAF efektivitāti un lietderību, ir būtiski nodrošināt Komisijai elastību, kas nepieciešama, lai pārvaldītu EAF tā, ka tiek optimizēta resursu izmantošana un mazināts administratīvais slogs. Šajā nolūkā būtu jāprecizē nosacījumi, saskaņā ar kuriem Komisija izņēmuma kārtā var izmantot tiešu piešķiršanu, noteiktos nepārprotamos un priekšlikuma tematam par nozīmīgiem uzskatāmos apstākļos pieļaujot racionālāku un paātrinātu procedūru. Būtu jāveicina centienu nepārtrauktība un aizsardzības pētniecības un izstrādes projektu efektīva īstenošana, vienlaikus ievērojot uz izcilību balstītu pieeju un pārredzamības, taisnīguma un vienlīdzīgas attieksmes principus. Komisijai vajadzētu būt iespējai labāk reaģēt uz aizsardzības nozares mainīgajām vajadzībām, būtu jāveicina ieinteresēto personu sadarbība un jāuzlabo inovatīvu un efektīvu aizsardzības risinājumu izstrāde, tādējādi uzlabojot Savienības drošību un dalībvalstu aizsardzības spējas.

(19) EAF ir potenciāls veicināt inovatīvu aizsardzības tehnoloģiju un risinājumu izstrādi, izmantojot iepirkumu pirmskomercializācijas posmā. Tomēr pašreizējais tiesiskais regulējums ir pārāk sarežģīts un tajā trūkst skaidrības par nosacījumiem pirmskomercializācijas iepirkumam EAF ietvaros, tādējādi kavējot tā efektīvu izmantošanu. Ir jāvienkāršo un jāprecizē nosacījumi iepirkumam pirmskomercializācijas posmā, jo pašreizējie noteikumi veicina vairāku līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu vienā un tajā pašā procedūrā (iepirkums no vairākiem avotiem), kas ne vienmēr ir piemērota aizsardzības nozarei. Paredzams, ka minētā ierobežojuma atcelšana nodrošinās skaidrāku un efektīvāku publiskā iepirkuma regulējumu pirmskomercializācijas posmā, ļaujot EAF labāk atbalstīt inovatīvu risinājumu izstrādi, novērst plaisu starp pētniecību un ieviešanu tirgū un radīt spēcīgu stimulu dalībvalstīm ieguldīt aizsardzības pētniecībā un izstrādē.

(20) Pašreizējais EAF tiesiskais regulējums nav nodrošinājis dalībvalstīm pietiekamas piekļuves tiesības attīstības projektu rezultātiem, jo īpaši dalībvalstīm, kas līdzfinansē šādus projektus. Lai kliedētu šīs bažas un veicinātu sadarbīgāku pieeju aizsardzības pētniecībai un izstrādei, ir jāpiešķir līdzfinansējošajām dalībvalstīm tiesības piekļūt attīstības projektu rezultātiem ar taisnīgiem nosacījumiem. Šādām piekļuves tiesībām būtu stingri jāaprobežojas ar iespēju attiecīgajām valsts iestādēm novērtēt darbības rezultātus un novērtēt to iespējamo izmantošanu publiskās aizsardzības plānošanā un spēju attīstībā. Minētajām piekļuves tiesībām nevajadzētu ietvert intelektuālā īpašuma tiesību (IĪT) vai zinātības nodošanu, un tās būtu jāattiecina tikai uz nekomerciālu un ar konkurenci nesaistītu izmantošanu. Turklāt, ja dalībvalstis vai EAF asociētās valstis ir apstiprinājušas līdzfinansējumu dažiem konsorcija tiesību subjektiem, neviens Regulas (ES) 2021/697 noteikums neaizliedz atlasītā konsorcija tiesību subjektiem nodrošināt šādām dalībvalstīm vai EAF asociētajām valstīm tiesības izmantot vai būt izmantojušām darbības laikā gūtos rezultātus, tostarp sertifikācijas, testēšanas un integrācijas valstu sistēmās vajadzībām, kā arī citām aizsardzības vajadzībām, par ko jāvienojas dalībvalstīm vai EAF asociētajām valstīm un atlasītā konsorcija tiesību subjektiem. Šādu piekļuves tiesību izmantošanas nosacījumi būtu jānosaka līgumattiecībās starp saņēmējiem un valsts iestādēm, kas līdzfinansē darbību. Tā mērķis ir uzlabot pārredzamību un atvieglot sarunu procesu starp dalībvalstīm un industriju un atvieglot lēmumu pieņemšanas procesu. Tādējādi ir sagaidāms, ka tas veicinās racionālāku sadarbību aizsardzības pētniecībā un izstrādē.

(21) Ar testēšanas darbībām Ukrainā saistīto izmaksu attiecināmība var uzlabot EAF finansēto projektu efektivitāti un lietderību. Lai maksimāli palielinātu ieguvumus no grozījumiem Regulā (ES) 2021/697, ar minēto izmaksu attiecināmību saistītie minētās regulas grozījumi būtu jāpiemēro ar atpakaļejošu spēku no 2025. gada 1. janvāra.

(22) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, atbalstīt aizsardzības gatavību, atvieglot investīcijas aizsardzībā un uzlabot nosacījumus aizsardzības industrijai, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

(23) Tāpēc Regulas (EK) Nr. 1907/2006, (EK) Nr. 1272/2008, (ES) Nr. 528/2012, (ES) 2019/1021 un (ES) 2021/697 būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Grozījums Regulā (EK) Nr. 1907/2006

Regulas (EK) Nr. 1907/2006 2. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

"3. Dalībvalstis attiecībā uz vielām – tīrā veidā, maisījumā vai izstrādājumā – var pieļaut izņēmumus no šīs regulas prasībām, ja to prasa aizsardzības intereses."

2. pants

Grozījums Regulā (EK) Nr. 1272/2008

Regulas (EK) Nr. 1272/2008 1. panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

"4. Dalībvalstis attiecībā uz vielām un maisījumiem, kā arī izstrādājumiem, kas minēti I pielikuma 2.1. iedaļā, var pieļaut izņēmumus no šīs regulas prasībām, ja to prasa aizsardzības intereses."

3. pants

Grozījums Regulā (ES) Nr. 528/2012

Regulas (ES) Nr. 528/2012 2. panta 8. punktu aizstāj ar šādu:

"8. Dalībvalstis attiecībā uz biocīdiem – tīrā veidā vai apstrādātā izstrādājumā – var pieļaut izņēmumus no šīs regulas prasībām, ja to prasa aizsardzības intereses."

4. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2019/1021

Regulu (ES) 2019/1021 groza šādi:

1) regulas 2. pantā pievieno šādu punktu:

"14) "aizsardzības gatavība" ir dalībvalsts vai vairāku dalībvalstu gatavība reaģēt uz krīzi, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/81/EK (*) 1. panta 10. punktā un attiecas uz aizsardzību.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/81/EK (2009. gada 13. jūlijs), ar kuru koordinē procedūras attiecībā uz to, kā līgumslēdzējas iestādes vai subjekti, kas darbojas drošības un aizsardzības jomā, piešķir noteiktu būvdarbu, piegādes un pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības, un ar kuru groza Direktīvas 2004/17/EK un 2004/18/EK (OV L 216, 20.8.2009., 76. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).";

2) regulas 3. pantā iekļauj šādu punktu:

"4.a Vācot, novērtējot un iesniedzot informāciju saistībā ar sociālekonomiskajiem apsvērumiem saskaņā ar Konvencijas F pielikumu Konvencijas 8. panta 7. un 8. punktā minētās riska pārvaldības izvērtēšanas vajadzībām, Komisija un dalībvalstis pienācīgi ņem vērā aizsardzības gatavību un aizsardzības nozares specifiku, tostarp ietekmi uz aizsardzības ražošanas piegādes ķēdēm.";

3) regulas 13. panta 1. punktam pievieno šādu daļu:

"Vajadzības gadījumā dalībvalstis var noteikt izņēmumus no šā panta, pamatojoties uz Savienības vai valsts aizsardzības interešu aizsardzību, lai aizsargātu sensitīvu informāciju, ar noteikumu, ka šādi izņēmumi attiecīgā gadījumā neapdraud Savienības un dalībvalstu ziņošanas pienākumu izpildi saskaņā ar Konvenciju."

5. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2021/697

Regulu (ES) 2021/697 groza šādi:

1) regulas 2. pantu groza šādi:

a) iekļauj šādu punktu:

"6a) "pārrobežu MVU" ir MVU, kas ir iedibināti dalībvalstīs vai asociētajās valstīs, izņemot tās, kurās ir iedibināti saņēmēji, kas nav MVU un kas piedalās pasākumā kā saņēmēji, apakšuzņēmēji vai citi tiesību subjekti piegādes ķēdē;";

b) panta 17) punktu aizstāj ar šādu:

"17) "iepirkums pirmskomercializācijas posmā" ir tādu pētniecības un izstrādes pakalpojumu iepirkums, kuri ietver riska un ieguvumu dalīšanu atbilstoši tirgus nosacījumiem, ja pētniecības un izstrādes pakalpojumu iepirkums ir skaidri nošķirts no gatavo izstrādājumu izmantošanas komerciālos apjomos;";

c) iekļauj šādu punktu:

"18a) "*ex aequo* priekšlikumi" ir divi vai vairāki priekšlikumi, kas pēc uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus saņēmuši vienādu izvērtējuma rezultātu;";

2) regulas 4. pantam pievieno šādu punktu:

"6. Budžeta saistības, kas attiecas uz Fondu un aptver darbības, kuras ilgst vairāk nekā vienu finanšu gadu, var sadalīt pa vairākiem gadiem gada maksājumos.";

3) regulas 6. pantu aizstāj ar šādu:

"*6. pants*

Atbalsts revolucionārām aizsardzības tehnoloģijām un MVU veiktām pētniecības un izstrādes darbībām

1. Fonds atbalsta darbības, kas veicina revolucionāru aizsardzības tehnoloģiju izstrādi, un pētniecības un izstrādes darbības, kuras veic MVU, darbības jomās, kas noteiktas 24. pantā minētajās darba programmās.

2. Darba programmās izklāsta revolucionārām aizsardzības tehnoloģijām un MVU veiktām pētniecības un izstrādes darbībām vispiemērotākos līdzekļu piešķiršanas veidus, atlases un piešķiršanas kritērijus un procedūras, kā arī īstenošanu.";

4) regulas 8. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, pamatotos gadījumos Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 (*) 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētās struktūras var veikt konkrētas darbības netiešā pārvaldībā saskaņā ar darba programmā izklāstītajiem nosacījumiem.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).";

5) regulas 9. panta 6. punkta trešo daļu aizstāj ar šādu:

"Ar minētajiem pasākumiem saistītās izmaksas nav tiesīgas pretendēt uz atbalstu no Fonda. Tomēr, ja darbībā iesaistītie saņēmēji un apakšuzņēmēji sadarbojas ar Ukrainā iedibinātiem tiesību subjektiem, kurus kontrolē Ukraina vai Ukrainas subjekts, vienīgi nolūkā izmantot to infrastruktūru, objektus, aktīvus un resursus 10. panta 3. punkta f) apakšpunktā minētajām testēšanas darbībām, saistītās izmaksas ir tiesīgas saņemt atbalstu no Fonda ar noteikumu, ka minētās izmaksas dod labumu finansētajai darbībai un ir vajadzīgas *EDTIB* konkurētspējas, efektivitātes un inovācijas spējas stiprināšanai visā Savienībā, kā noteikts 3. pantā.";

6) regulas 11. panta 1. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

"Dažos pienācīgi pamatotos un izņēmuma apstākļos Savienības finansējumu var piešķirt arī bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 198. pantu, tostarp gadījumos, kas paredzēti minētā panta pirmās daļas e) punktā.";

7) regulas 12. pantu aizstāj ar šādu:

"*12. pants*

Piešķiršanas kritēriji

1. Saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 203. pantu katru priekšlikumu novērtē, pamatojoties uz šādiem kritērijiem:

a) tā ieguldījums izcilībā aizsardzības jomā, jo īpaši pierādot, ka gaidāmie ierosinātās darbības rezultāti sniedz būtiskas priekšrocības salīdzinājumā ar esošajiem aizsardzības ražojumiem vai tehnoloģijām;

b) tā darbības īstenošanas kvalitāte un efektivitāte.

2. Papildus 1. punktā minētajiem kritērijiem un katru uzaicinājumu apsverot atsevišķi, katru priekšlikumu novērtē, pamatojoties uz vienu vai vairākiem šādiem kritērijiem, kas izklāstīti darba programmā:

a) tā ieguldījums Eiropas aizsardzības industrijas inovācijā vai revolucionāru sasniegumu potenciālā, jo īpaši pierādot, ka ierosinātā darbība ietver revolucionāras vai novatoriskas koncepcijas un pieejas, kas iepriekš nav izmantotas aizsardzības nozarē;

b) tā ieguldījums *EDTIB* konkurētspējā, radot jaunas tirgus iespējas Savienībā un ārpus tās robežām un paātrinot uzņēmumu izaugsmi visā Savienībā;

c) tā ieguldījums atkarības no ārpussavienības avotiem mazināšanā un aizsardzības ražojumu piegādes drošības stiprināšanā visā Savienībā;

d) tā ieguldījums pārrobežu sadarbībā starp tiesību subjektiem, kas iedibināti dalībvalstīs vai asociētajās valstīs, jo īpaši ar MVU un vidējas kapitalizācijas sabiedrībām, kas sniedz būtisku pievienoto vērtību darbībai kā saņēmēji, kā apakšuzņēmēji, kas iesaistīti darbībā, vai kā citi tiesību subjekti piegādes ķēdē;

e) tā ieguldījums efektivitātes palielināšanā visā aizsardzības ražojumu un tehnoloģiju aprites ciklā, tostarp izmaksu lietderības un sinerģijas potenciāla palielināšanā iepirkuma, tehniskās apkopes un iznīcināšanas procesos;

f) tā ieguldījums Eiropas aizsardzības industrijas turpmākā integrācijā visā Savienībā, jo īpaši attiecībā uz galīgā ražojuma vai tehnoloģijas kopīgu izmantošanu, īpašumtiesībām vai uzturēšanu;

g) tā ieguldījums to dalībvalstu un asociēto valstu vajadzību apmierināšanā, kas visvairāk pakļautas riskam, ka varētu īstenoties konvencionāls militārais apdraudējums.

3. Darba programmā iekļauj sīkāku informāciju par atlases procedūrām un 2. punktā minēto piešķiršanas kritēriju piemērošanu, tostarp jebkādus kritēriju svērumus, punktu skaita sliekšņus un attiecīgā gadījumā noteikumus par rīcību *ex aequo* priekšlikumu situācijā, ņemot vērā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus mērķus.";

8) regulas 13. pantu groza šādi:

a) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, atbalsts no Fonda nepārsniedz 20 % no attiecināmajām izmaksām par 10. panta 3. punkta e) apakšpunktā minētajiem pasākumiem, neskarot augstākas finansējuma likmes, ko var piemērot saskaņā ar šā panta 3. punktu.";

b) panta 3. punkta a) un b) apakšpunktu aizstāj ar šādiem:

"a) darbībai, kas izstrādāta sakarā ar *PESCO* projektu, kā noteikts Padomes Lēmumā (KĀDP) 2017/2315 (*), vai sakarā ar Eiropas bruņojuma programmu struktūru (SEAP), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2025/2643 (**), līdzekļu piešķiršanas likmi var palielināt par papildu 10 procentpunktiem;

b) pasākumam var piešķirt palielinātu līdzekļu piešķiršanas likmi, kā minēts šajā apakšpunktā, ja vismaz 10 % no pasākuma kopējām attiecināmajām izmaksām tiek piešķirti MVU, kas ir iedibināti dalībvalstīs vai asociētās valstīs un kas piedalās pasākumā kā saņēmēji, apakšuzņēmēji vai citi tiesību subjekti piegādes ķēdē.

Līdzekļu piešķiršanas likmi var palielināt par tik procentpunktiem, cik atbilst procentuālajai daļai no pasākuma kopējām attiecināmajām izmaksām, kuru piešķir MVU, kas ir iedibināts dalībvalstīs vai asociētajās valstīs, kurās saņēmēji, kas nav MVU vai vidējas kapitalizācijas sabiedrības, ir iedibināti un piedalās pasākumā kā saņēmēji, apakšuzņēmēji vai citi tiesību subjekti piegādes ķēdē, bet nepārsniedzot papildu 10 procentpunktus.

Līdzekļu piešķiršanas likmi var palielināt par tik procentpunktiem, cik atbilst divkāršai procentuālajai daļai no pasākuma kopējām attiecināmajām izmaksām, kuru piešķir pārrobežu MVU.

(*) Padomes Lēmums (KĀDP) 2017/2315 (2017. gada 11. decembris), ar ko izveido pastāvīgo strukturēto sadarbību (*PESCO*) un nosaka iesaistīto dalībvalstu sarakstu (OV L 331, 14.12.2017., 57. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2315/oj).

(**) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/2643 (2025. gada 16. decembris), kas izveido Eiropas Aizsardzības industrijas programmu un pasākumu satvaru aizsardzības ražojumu savlaicīgas pieejamības un piegādes nodrošināšanai ("EDIP regula") (OV L, 2025/2643, 29.12.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj).";

9) regulas 14. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. Neatkarīgi no Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 201. panta prasībām pārbauda tikai koordinatora finansiālās spējas.";

10) regulas 17. panta 2. punkta b) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"b) konkrētos gadījumos var atļaut vienā un tajā pašā procedūrā piešķirt vairāku līgumu slēgšanas tiesības (piegāde no vairākiem avotiem)";

11) regulas 22. pantu svītro;

12) regulas 23. pantu groza šādi:

a) panta 3. un 4. punktu aizstāj ar šādiem:

"3. Šī regula neietekmē dalībvalstu rīcības brīvību savas ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumu un eksporta politikas jomā. Attiecībā uz sūtījumiem dalībvalstis cenšas izmantot visus to rīcībā esošos instrumentus, piemēram, vispārīgās sūtījumu licences, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/43/EK (*) 5. pantā, un izvairīties no nesamērīgām administratīvām prasībām, lai nodrošinātu darbību raitu īstenošanu.

4. Neskarot šā panta 3. punktu, attiecībā uz rezultātiem, ko saņēmēji radījuši, izmantojot Fonda atbalstītas izstrādes darbības, Komisiju informē pirms ikviena īpašumtiesību nodošanas gadījuma neasociētai trešai valstij vai neasociētas trešās valsts subjektam, kurš notiek trijos gados pēc galīgā maksājuma darbībai. Ja šāda īpašumtiesību nodošana ir pretrunā Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm vai 3. pantā noteiktajiem mērķiem, no Fonda piešķirto atbalstu atmaksā.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/43/EK (2009. gada 6. maijs), ar ko vienkāršo noteikumus un nosacījumus ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem (OV L 146, 10.6.2009., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj).";

b) pantam pievieno šādu punktu:

"6. Lai novērtētu izstrādes darbību rezultātus un to iespējamo izmantošanu publiskās aizsardzības plānošanā un spēju attīstībā, valsts iestādes, kas līdzfinansē darbību, un saņēmēji, kas rada rezultātus, iesaistās sarunās, lai saņēmēji piešķirtu valsts iestādēm tiesības piekļūt minētajiem rezultātiem saskaņā ar taisnīgiem un saprātīgiem nosacījumiem, par kuriem jāvienojas ar saņēmējiem, kuri rada minētos rezultātus. Piekļuves tiesības neietver šajos rezultātos ietilpstošo IĪT vai zinātības nodošanu, un tās attiecina tikai uz nekomerciālu un ar konkurenci nesaistītu izmantošanu. Minētās piekļuves tiesības neietver iepriekš uzkrātu intelektuālo īpašumu, izņemot gadījumus, kad tas ir absolūti nepieciešams, lai izprastu darbības rezultātus, un šādos gadījumos ir vajadzīga šāda iepriekš uzkrāta intelektuālā īpašuma īpašnieku iepriekšēja piekrišana.

Šādu piekļuves tiesību izmantošanas noteikumus un nosacījumus nosaka līgumattiecībās starp saņēmējiem un valsts iestādēm, kas darbību līdzfinansē.";

13) regulas 24. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. Fondu īsteno ar gada vai daudzgadu darba programmām, kā minēts Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 110. panta 2. punktā. Darba programmās attiecīgā gadījumā norāda kopējo summu, kas atvēlēta finansējuma apvienošanas darbībām."

6. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

Ar šo regulu grozītās Regulas (ES) 2021/697 9. panta 6. punkta trešo daļu piemēro no 2025. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2026. gada 21. oktobrī

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētāja	*priekšsēdētājs*
R. METSOLA	T. DOOLEY